

แถลงการณ์เรื่องการใช้สารสกัดจากกัญชาเพื่อระงับปวด

สมาคมการศึกษาเรื่องความปวดแห่งประเทศไทย มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการนำสารสกัดจากกัญชาทางการแพทย์ (Medical cannabinoids) มาใช้เพื่อระงับปวดดังนี้

การใช้สารสกัดจากกัญชาเพื่อระงับปวดจากมะเร็ง

ในปัจจุบันมีหลักฐานเชิงประจักษ์ซึ่งคุณภาพระเบียบการวิจัยอยู่ในระดับดีเล็กน้อยถึงปานกลาง แสดงให้เห็นว่าสารสกัดจากกัญชาบางชนิดมีผลระงับปวดจากมะเร็งดีกว่ายาหลอก แต่ไม่เหนือกว่ายาระงับปวดจากมะเร็งกลุ่มโอปิออยด์ และพบผลข้างเคียงเพิ่มขึ้นตามปริมาณของสารสกัดจากกัญชาที่ใช้

การใช้สารสกัดจากกัญชาในการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง

คุณภาพของหลักฐานเชิงประจักษ์สำหรับการใช้สารสกัดจากกัญชาในการควบคุมอาการจากโรคมะเร็งอยู่ในระดับต่ำ โดยพบว่าการใช้สารสกัดจากกัญชาทำให้ผู้ป่วยมะเร็งมีความอยากอาหารและน้ำหนักตัวเพิ่มขึ้น แต่ให้ผลไม่แตกต่างจากยาหลอกในด้านการนอนหลับ อารมณ์เศร้า และคุณภาพชีวิต

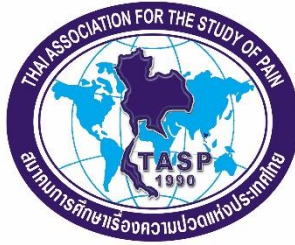
ทั้งแพทย์และผู้ป่วยควรตระหนักถึงผลข้างเคียงจากการใช้สารสกัดจากกัญชาที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น มีน้มน้ำตา ขาดสมาธิ สับสน ซึ่งอาการเหล่านี้อาจกระทบต่อเป้าหมายของการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองหรือลดคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยได้

การใช้สารสกัดจากกัญชาเพื่อลดอาการปวดจากความผิดปกติของเส้นประสาท

ในปัจจุบันยังขาดหลักฐานเชิงประจักษ์อย่างเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่าสารสกัดจากกัญชามีประสิทธิภาพในการลดอาการปวดจากความผิดปกติของเส้นประสาทได้ดีกว่าการรักษาตามมาตรฐาน แต่พบว่าสารสกัดจากกัญชาทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดผลข้างเคียงสูงกว่า จึงไม่แนะนำให้ใช้สารสกัดจากกัญชาทดแทนการรักษาตามมาตรฐาน

การใช้สารสกัดจากกัญชาเพื่อลดอาการปวดศีรษะ

มีการศึกษาจำนวนน้อยที่ใช้สารสกัดจากกัญชาเพื่อรักษาโรคปวดศีรษะในมนุษย์ ซึ่งในปัจจุบันหลักฐานเชิงประจักษ์ยังไม่เพียงพอที่จะแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของสารสกัดจากกัญชาว่าสามารถลดความรุนแรงหรือความถี่ของอาการปวดศีรษะได้ จึงไม่แนะนำให้ใช้สารสกัดจากกัญชาเพื่อรักษาโรคปวดศีรษะ

การใช้สารสกัดจากกัญชาเพื่อลดอาการปวดจากโรคปลอกประสาทระบบประสาทส่วนกลางที่เกิดจากโรคมัลติเพิลสเคลอโรซิสหรือเอ็มเอส (Multiple Sclerosis; MS)

มีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการนำสารสกัดจากกัญชามาใช้เพื่อลดอาการเกร็งและอาการปวดจากโรคปลอกประสาทระบบประสาทส่วนกลางที่เกิดจากโรคเอ็มเอส แต่ไม่แนะนำให้ใช้เป็นการรักษาเบื้องต้น ทั้งนี้ผู้ป่วยควรได้รับคำแนะนำและการรักษาด้วยวิธีอื่น ทั้งการรักษาโดยไม่ใช้ยาหรือใช้ยา รักษาตามมาตรฐานก่อน หากไม่ได้ผลหรือเกิดผลข้างเคียงจากการรักษาจนไม่สามารถใช้ยาดังกล่าวได้ จึงจะพิจารณาใช้สารสกัดจากกัญชา โดยต้องมีการประเมินผู้ป่วยอย่างละเอียดรอบคอบและให้คำปรึกษาแนะนำกับผู้ป่วยและหรือญาติ ก่อนการใช้สารสกัดจากกัญชา และเฝ้าติดตามอาการเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ

การใช้สารสกัดจากกัญชาเพื่อลดอาการปวดเรื้อรังจากกระดูกและกล้ามเนื้อ

ภาวะปวดที่มีสาเหตุจากระบบข้อต่อ กระดูก และเอ็น ส่วนใหญ่มักตอบสนองต่อการรักษาตามแนวทางเวชปฏิบัติเฉพาะโรค เช่น เชาเสื่อม ไหล่ติด

อย่างไรก็ตาม มีกลุ่มโรคไฟโบรมัยอัลเจีย (Fibromyalgia) ซึ่งผู้ป่วยไม่ค่อยตอบสนองต่อแนวทางการรักษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน จากการทบทวนหลักฐานเชิงประจักษ์ได้ข้อสรุปที่ไม่แน่ชัดถึงประโยชน์ของสารสกัดจากกัญชาในการระงับปวดเมื่อเปรียบเทียบกับอาการไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นในผู้ป่วยกลุ่มโรคนี้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องติดตามหลักฐานเชิงประจักษ์ต่อไปในอนาคต

นอกจากนี้การใช้สารสกัดจากกัญชาต้องระวังการเกิดปฏิกิริยาระหว่างยากับยาแก้ปวดตัวอื่นที่ผู้ป่วยใช้ เช่น tramadol, fentanyl, NSAIDs/COXIBs และ SNRIs เนื่องจาก THC และ CBD มีผลในการยับยั้ง CYP หลายชนิด

ประกาศ ณ วันที่ 14 พฤศจิกายน 2562

(รศ.ดร.ภญ. จุชามณี สุทธิสีสังข์)

นายกสมาคมการศึกษาเรื่องความปวดแห่งประเทศไทย